TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MÄKELÄ,
SULO SYVANEN.

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja aviolitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.00 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.00 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 852.

Asia kai on jo ollut esillä?

Lehtemme levityskilpailun alkusuunnitelmat lienevät jo ennättäneet kaikkialla osastojen jäsenten tietoon. Suuri lukijakuntamme on niistä jo selvillä, joten seuraava toimenpide on niistä päättäminen osastojen kokouksissa.

Tietysti ovat muutamat osastot jo ennättäneet niistä päättääkin tämän saapuessa luettavaksi, mutta joitakin on sellaisiakin, jotka eivät pidä kokouksiaan muuta kuin kahdesti kuukaudessa, toiset vain kerran. Niissä siis on aikaa paljon ennenkuin asiasta päästään virallisesti päättämään. Jos sattuisi niin että sellaisessa osastossa, jossa kokous pidetään vain kerran kuukaudessa, se on juuri pidetty, niin olisi siellä pidettävä ylimääräinen kokous, ellei katsota asiaa voitavan paikallisten olojen takia siirtää kuukautta edemmäksi. Mitä samanaikaisempi kilpailu tulisi kaikkialla, sitä parempi se olisi saavutuksiltaan jokaisessa paikassa, sillä yhteisen innostuksen vallassa toimittaisi ripeämmin kuin sitten jälemmin yksinään.

Tästä asiasta keskusteltaessa ei saa antaa minkään väärinkäsityksen vaikuttaa toimintaa ehkäisevästi. Ellei olla selvillä siitä, mistä on kysymys, niin voi tiedustella Toverista lisää. Mutta mitäpä sekavuuksia siinä olisi, kun osastot saavat kaikkialla itse määrätä miten haluavat kilpailun järjestettäväksi.

Osastoilla on täysi valta määrätä kuinka monta palkintoa annetaan, kuinka suuret ovat palkinnot, kuinka suuri pistemäärä vaaditaan ensimäisen palkinnon saantiin, annetaanko palkinnot rahassa tai kirjallisuudessa (mieluummin kuitenkin olisi annettava rahassa) kestääkö kilpailu kaksi kuukautta tai enemmän, tai riittääkö lyhyempikin aika (pienemmillä paikkakunnilla mahdollisesti riittää lyhyempikin), jne.

Näiden kaikkien jäädessä osastojen päätettäväksi, voidaan toimiin ryhtyä kaikkialla viivyttelemättä.

Muuan kunnallisomistussuunnitelma Californiassa

Vaikka kunnallisomistuksen ja sosialismin välillä onkin suuri ero, niin sittenkin työskentelee sosialistipuolue kaikkialla kunnallisomistuksen puolesta, koska sen avulla voidaan heikontaa kapitalistiluokan valtaa ja valmistaa yleistä mielipidettä vastakkaiseksi yksityisomistukselle.

Kunnallinen yleisten laitosten omistus on kaikissa tapauksissa edullisempaa työväestöllekin kuin yksityinen. Palkkarettelöt ovat kunnallishallintojen kanssa paljoa harvinaisempia kuin yksityisten yhtiöitten kanssa, ja sitäpaitsi on työväestöllä aina tilaisuus vallata kunnallishallinto käsiinsä ja sitä tietä päästä yleisten laitosten kontrolliin.

Californian suurissa kaupungeissa on jonkun verran kokeiltu kunnallisomistuksella ja verrattain hyvillä tuloksilla. San Franciscon kunnallinen katuraitiotie on menestyksellä kilpaillut yksityisen yhtiön omistaman tien kanssa. Ja jos yleisö olisi ollut vähänkään tehtävästään tietoinen, niin yksityisen yhtiön olisi ollut jo aikoja sitten pakko lopettaa toimintansa.

Nyt on lahden itäpuolen kaupungeissa vireillä suunnitelma yleisten laitosten ottamiseksi kunnan haltuun. Sitä varten tulee t.k. 27 p:nä pidettävissä vaaleissa päätettäväksi, perustetaanko kunnallisomistuspiiri, joka käsittäisi Oaklandin, Berkeleyn, Alamedan, Piedmontin, Albanyn, Emeryvillen ja San Leandron kaupungit. Mutta kun suunnitelma läpäsee ainoastaan siinä tapauksessa, että jokaisesa kaupungissa annetaan sille enemmistö äänistä, niin on siltä varalta että se jossakin kaupungissa häviäisi, äänestettävänä myöskin toisesta suunnitelmasta, nimittäin siitä, muodostavatko Oakland, Berkeley ja Alameda yhteisen kunnallisomistuspiirin.

Jokaisen joka on vastaan yksityisten kontrollia yleisissä laitoksissa, kuten raitiotieliikenteessä, vesi- ja valaistuslaitoksissa, jne. **tulee äänestää kumpaakin** näistä esityksistä myöten. Molempien hyväksytyksi tuleminen ei tee mitään haittaa, mutta jos ensimäinen ei läpäisisi, niin toisen läpäseminen edellyttää sitä, että siihen kuuluvat kolme suurinta kaupunkia saisivat kunnallisomistuksen käytäntöön.

Apu aikanaan on apu paikallaan

Lehtemme lukijat ovat kai huomanneet, että S. S. Järjestön toimeenpaneva komitea on suunnitellut ryhdyttäväksi toimenpiteisiin varojen hankkimiseksi Suomen työväenliikkeen uudelleenrakennustyön avustamiseksi.

Esityksen johdosta ei ole kuulunut vielä muitten mielipiteitä, lukuunottamatta Raivaajan toimitusta, joka lausuu sen johdosta m.m., että

"S. s. järjestön toimeenpanevan komitean alote tulee oikeaan aikaan. Meillä on nyt parhaat tilaisuudet kartuttaa tuota rahastoa, meillä on nyt oikea mieliala tämmöisen rahaston kartuttamista varten. Jokainen rehellinen työläinen ajattelee, että tappamalla ei tapeta meidän liiketämme ja liikkeemme toimintavälineitä. Aseellinen tyrannius voi hävittää julkisuuden hetkeksi, mutta vain hetkeksi."

Suomen työväenliikkeen saama isku oli raskas, se oli tainnuttava, vaikkakaan ei kuolettava. Sen uudelleen elpyminen suotuisemmissakin oloissa on suunnattomien vaikeuksien alaisena. Työväestön vuosikausien kuluessa keräämä työväenliikkeen miljoonien dollarien omaisuus on lahtarirosvojen käsissä, käytettynä preussilaisen militarismin palvelukseen. Työväestön paras ja taistelukuntoisin osa on myyty orjuuteen, jossa sen toiminta itsensä vapauttamiseksi on melkein mahdottomuus.

Mutta kun preussilainen junkkerimahti on kukistunut, on sen mukana mennyt myöskin Suomen lahtarihallitus ja Suomen työväestökin voi alkaa uudelleen toimia oman liikkeensä riveissä. Mutta siihen mennessä on sikäläinen porvaristo ennättänyt hävittää entiset työväentalot, työväen sanomalehdet ovat lakkautetut, joten Suomen työväestön on luotava kaikki uudelleen.

Sellainen luomistyö kysyy sitkeyttä ja tarmoa ja — varoja. Emme epäile, etteikö Suomen työväestöllä olisi toimitsijoita ja joukkoja, mutta sillä on niukasti varoja.

Ja kun rauha saapuu ja työväestö jälleen saa toimintamahdollisuuden, tarvitsisi se silloin kaikkein kipeimmin varoja. Sillä mitä tuoreimmiltaan se pääsee lahtarien konnuuksia penkoamaan, sitä tehokkaammin se voi käyttää tilaisuutta hyväkseen. Kymmenen vuoden kuluttua on suuri osa nykyisistä katkeristä muistoista jo hävinnyt.

Suomen työväestö tarvitsee agitatsionivaroja kaikkein kipeämmin heti toimintamahdollisuuden saavutettuaan. Ja me voimme sitä siinä avustaa. Me voimme yksimielisellä toiminnalla kerätä täällä S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean suunnitteleman "miljoonan markan rahaston" vähemmässä kuin vuodessa.

Ja miljoonalla markalla saadaan Suomessa paljon aikaan. Sillä saadaan ainakin kolme kunnollista päivälehteä pystyyn, sekä joksikin ajaksi agitaattoreita liikkeelle.

Me puolestamme yhdymme toimeenpanevan komitean suunnitelman ja kehotamme sitä panemaan sen käytäntöön niin pian kuin se katsoo ajan sopivaksi.

Kansojen itsemääräämisoikeus

Viime aikoina on puhuttu paljon kansojen itsemääräämisoikeudesta Se sisältyy enemmän tai vähemmän huomattavana jokaiseen rauhan keskusteluun. Se on sosialistinen vaatimus, vaikka porvaritkin sitä nyt käyttävät vilpillisessä tarkotuksessa.

Sosialidemokratia on kansainvälinen ja kansanvaltainen puolue. Kansainvälisenä ja kansanvaltaisena puolueena täytyy sosialidemokratian aina esiintyä kansain itsemääräämisoikeuden puolustajana. Sillä mitä muuta on taistelu demokratian puolesta kuin taistelua kansan itsemääräämisestä, ja miten muuten on kansainvälinen demokratia mahdollinen kuin sen kautta, että itsemääräämistä vaaditaan ei ainoastaan sille kansalle, johon kuulutaan, vaan samassa määrässä kaikille kansoille?

Eräältä taholta on kansain itsemääräämistä vastaan väitetty, että se kapitalistisen tuotantotavan vallitessa olisi saavuttamaton ja että sillä olisi merkitystä ainoastaan sosialistisessa yhteiskunnassa. Mutta todellisuudessa on asia päinvastoin niin, että itsemääräämisen vaatiminen sosialistisessa yhteiskunnassa olisi tarpeetonta, koska se silloin jo on oleva toteutettu. Proletarinen sosialismi on alusta alkaen ollut kansanvaltaista sosialismia, kansanvaltaisuus se pohja, jolle se on rakentanut.

Demokratian täytyy kapitalistisen tuotantotavan vallitessa suorastaan sitä enemmän vaatia kansain itsemääräämisoikeutta ja sitä tarmokkaammin taistella sen toteuttamiseksi, mitä vähemmässä määrässä todellinen demokratia vielä on toteutettu. Köyhälistön taistelu demokratiasta merkitsee samaa kuin sen taistelu valtion hallinnosta, valtiollisesta vallasta. Selittää taistelu kansain itsemääräämisoikeudesta kapitalistisen tuotantotavan puitteissa turhaksi, merkitsee samaa kuin selittää työväenluokan taistelu valtiollisesta vallasta turhaksi; se merkitsee luopumista valtiovallan valloittamisesta välineeksi kapitalismin kukistamista varten, se merkitsee rajottumista puhtaasti taloudellisten, epäpoliittisten keinojen piiriin kapitalismin kukistamiseen pyrittäessä.

Tämä ajatustapa on tähänasti erottanut anarkismin ja sosialidemokratian. Ken radikaalien taholla hylkää kansain itsemääräämisoikeuden vaatimuksen, hän sen kautta, vaikkapa kenties itsetiedottomasti tai vastoin tahtoaan, antautuu anarkismin kannalle. Ja sosialidemokratian kanta anarkismiin nähden on jo ennestään tunnettu.

Jokaisen, joka tahtoo edistää köyhälistön vapautusta, täytyy pyrkiä kansanvaltaan, kansan itsemääräämisoikeuteen. Tosin kansanvaltaisten oikeuksien omistaminen ei vielä merkitse köyhälistön vapautusta — tämä vaatii vaan laillisia yhteiskunnallisia edellytyksiä. Mutta köyhälistön vapautus on mahdoton ilman valtiollisia oikeuksia tai niiden vallottamista. Mitä suuremmat ovat nämä oikeudet, mitä laajempi on oikeus itsemääräämiseen, sitä helpompaa ja toivorikkaampaa on, muuten samanlaisten ehtojen vallitessa, köyhälistön luokkataistelu.

Mutta suurten maiden sosialidemokratienkin keskuudessa on nykyisin imperialisteja, jotka eivät tunnusta kansanvaltaisuuden periaatteita muihin kuin omaan kansallisuuteensa nähden. Kaikille kansallisuuksille ne eivät tahdo sallia kansanvaltaisuuden etuja, eivätkä hyväksy kansain itsemääräämisoikeuden vaatimusta. Imperialistisia sosialisteja vastustaa kuitenkin sosialidemokratia, työväenliike jonka kansanvaltainen luonne perustuu köyhälistön elin- ja taisteluehtoihin. Eri valtioiden ja eri kansallisuuksien työläisillä ei ole mitään toisistaan eroavia etuja, heillä ei ole ollenkaan vastakkaisia etuja. He voivat käydä vapaustaistelua ainoastaan mitä läheisimmässä yhteydessä toistensa kanssa. Kansainvälisyys ei ole heille kaunis unelma, vaan pakottava tarve.

Mutta kansainvälisyys merkitsee, että minä myönnän toisille kansallisuuksille samanlaiset oikeudet, joita omalle kansallisuudelleni vaadin. Sama oikeuksien yhtäläisyys, jota demokratia vaatii yksilöille sen kansan keskuudessa, johon nämä kuuluvat, täytyy olla kansainvälisyyden johtopäätöksenä yksityisille kansoille kansain yhteisössä. Kansain erottaminen enemmän oikeutettuihin pieniin, enemmän tai vähemmän "kulttuurikykyisiin", herra- ja orjakansallisuuksiin, muodostaa nykyaikaisten vallotus- ja siirtomaapolitiikkojen, oman ja jokaisen vieraan proletariaatin vannoutuneiden vihollisten henkisen sota-aseen, se ei sovellu yhteen kansainvälisyysaatteen kanssa.

Mitään aluetta ei ole pakotettava sellaiseen valtiolliseen yhteyteen, joka on sen väestön tahtoa vastaan. Tämä on kansainvälisen demokratian ehdoton käsky. Kansain on lakattava olemasta lammaslaumoja, joiden kohtaloista vallanpitäjät mielensä mukaan määräävät. — Aina ja kaikissa olosuhteissa on, niin hyvin ulko- kuin sisäpolitiikassa, kansanjoukkojen tahto se korkein auktoriteetti, jolle me kumarramme.

Tuohon suuntaan tunettu saksalainen sosialistiteoriteetikko Karl Kautsky viime kesänä ilmestyneessä kirjasessaan tulkitsee sosialidemokratian suhdetta kansain itsemääräämisoikeuteen. Ja sellainen onkin kansainvälisen sosialidemokratian kanta tässä asiassa aina ollut. "Missä hyvänsä — käyttääksemme erään toisen saksalaisen sosialidemokratin sanoja — sorretut kansat taistelevatkin valtiollisen itsenäisyytensä puolesta, olipa se Puolassa, Suomessa, Armeniassa, Etelä-Afrikassa tai Filippineillä, kaikkialla ovat sosialidemokratian sympatit olleet ja aina ovat heidän puolellaan".

Työväen isänmaallisuuskäsitteet ovat suuresti erilaiset kuin omistavain luokkain. Mutta kun nykyisin jo kielivaikeudetkin estävät työläisiä vapaasti siirtyilemästä maasta toiseen, tulevat varmaan vielä pitkän aikaa pitämään paikkansa erään ruotsalaisen sosialidemokratian sanat, että "se maa, jossa on syntynyt ja kasvanut, on myöskin se maa pallon paikka, missä suurimmalla menestymisen toiveella voi kantaa pienen kortensa siihen kokoon, jota sanotaan ihmiskunnan onneksi". Työväen on sentähden pyrittävä "vallottamaan isänmaansa", koetettava muodostaa olot omassa maassaan mahdollisimman siedettäviksi. Siten me osaltamme edistämme kehitystä sosialistista yhteiskuntaa kohti. — Vapaus.

MAILMANKATSOMUKSIA

KUKA SAA RIKKOA PERUSTUSLAKIA?

Matami Malmberg jätti, ennenkuin puhdisti tämän maan tomut töppösistään, erään henkensä tuotteen tässä maassa asuville suomalaisille junkkereille.

Tuo hengentuote on painettu suomalaisten junkkerien "perustuslakiseuran" lehteen (sen perustuslakiseuran jäseneksi pääsee ainoastaan sellainen henkilö, joka luottaa ja uskoo Suomen lahtarihallitukseen — siis kaiseri) ja siinä kirjotuksessa matami selittää niille, jotka eivät tunne Suomen asioita, että Suomen erkaneminen Venäjästä ei ollut perustuslaillinen teko, vaan "kansan yksimielisen tahdon ilmaus." (Suomen vapautumisen Venäjästä sai aikaan kummankin maan työväki.)

Hän tahtoo sepustuksessaan puolustaa suomalaisia junkkereita sillä, että vallankumous on teko, jossa ei perustuslakia noudatetakaan. Se on uusien olojen muodostamispiste, jonka jälkeen luodaan tietysti oma perustuslaki. Matami tahtoo siis esiintuoda sen yksinkertaisen tosiasian, että vallankumous ei käy perustuslain puitteissa, jolloin se ei olisikaan mikään vallankumous.

Meiltä ei tuossa kirjotuksessa liikuta se, että matami hylkää laillisuuden, josta puhuminen on hänelle aikasemmin tuottanut sievät tulot, vaan se, että "vallankumouksen laittomuus" ei hänen laskujensa mukaan sovi muille kuin Suomen junkkereille.

Niille matami antaa oikeuden valita kuinka laittoman tien tahansa, sillä se on vaan "kansan yksimielisen tahdon ilmaus."

Kun taas työväki viime tammikuulla julisti herrat virkaheitoiksi, nämä samat herrat, jotka poimivat työväen kylvämän vallankumoushedelmän, oli se matamin mielestä hyvin laitonta; se teko rikkoi kaikkia olevia ja vasta syntyviä lakeja, perustuslakeja ja rikoslakeja vastaan, ja sitä ei tietysti matami puolusta "kansan yksimielisen tahdon ilmauksena." Karkeat työläiskädet eivät saa muuttaa yhteiskunnan järjestystä, siitä joutuu "lailliseen edesvastuuseen", mutta hienoille herroille se on luvallista.

Ei se kyllä ole meille mitään uutta. Kyllä me sen olemme aina tiedänneet, että varten lakien kuripykälät laaditaan. Olkoon perustuslaki kuinka kierä ketunrauta tahansa, harvoin siihen herraskettu jää hännästään.

Mutta sen sijaan ei matami puhu mitään siitä törkeästä loukkauksesta Suomen perustuslakia vastaan, kun samaiset junkkerit muuttavat sen monarkiapohjalle, jota se ei tosiasiallisesti ole ollut, niin pimeä ja kaikkiin tarkotuksiin sopiva rustinki kuin se onkin.

"Kansan yksimielisen tahdon" ilmaisuna Suomeen tuotava kuningas antaa rehevän kuvan herrojen rakkaudesta perustuslakiin. Matamille kin taisi olla parempi livistää pois tästä maasta sen takia, kun ei olisi ollut terveellistä selitellä perustuslakia kovin monella tavalla. Joka tapauksessa on Suomen köyhälistöllä syytä pysyä herrojen perustuslaista ainakin "kolmen askelen etäisyydessä", kuten Lassallen neuvo saksalaiselle proletariaatille kuului. — Työm.

SIVISTYSKUVIA RINTAMALTA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 20, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Viimeisissä pienemmissä taisteluissa otetut saksalaiset sotavangit sanovat heitä varotetun ennen liikkeelle lähtöään, että heitä vastassa oli uusseelantilaisia, joille missään nimessä ei pitänyt elävänä antautua, koska uusseelantilaiset muka olivat ihmissyöjiä. Heille oli sanottu, että heille tarjotaan savukkeita ja heti senjälestä heidät syödään. Siksipä kaikki vangitut, vangitsijainsa suureksi hämmästykseksi, kieltäytyivät ottamasta vastaan savukkeita.

MITÄS TÄSTÄ ARVELETTE?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 20, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Plane News niminen, lentokonepalveluksessa olevain vapaaehtoisten lehti Ranskassa kertoo:

"Eräs tällä asemalla oleva upseeri ja eräs ilmailuoppilas ovat kirjevaihdossa saman kotiseudulle jääneen työn kanssa, ja mainittu upseeri sensuroi oppilaan menevät ja tulevat kirjeet."

NENÄKKÄITÄ KYSYMYKSIÄ.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 20, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

"Montako poikaa teidän majesteeltanne on kaatunut? Montako haavottunut tai tullut raajarikoksi?"

Nämä kysymykset lähetti sähköteitse Saksan keisarille pastori Dryander, joka on Zürichissä perustanut uuden vapaamielisen saksalais-amerikalaisen lehden Friedensruf (Rauhan huuto).

"Siinä tapauksessa", jatkuu sähkösanoma, "ettei keisarillisen perheen keskuudessa ole mitään tapaturmaa sattunut, me vaadimme pikaista selitystä."

Jos Zürich ei olisi Sveitsissä, ja pastori siis turvassa keisarillisen panssarinyrkin ulottuvilta, hän ehkä jo olisi saanut vastaukseksi lyijyä ruumiiseensa.

Moni on kait ihmetellyt sitäkin, että kun epäonnistuneita kenraaleja ja amiraaleja tuontuostakin eroteteaan, niin Saksan kruununprinssi, joka säännöllisesti epäonnistuu sotarintamalla, aina vain saa yhä uusia kunniamerkkejä.

SAAVAT MAKSUN LAATUNAAN.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 20, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Jotenkin varmana saattaa pitää, että Saksan ylin sotajohto, ottaessaan myrkkykaasut käytäntöön sodankäynnissä, ei kyennyt ennakolta näkemään, mikä kauhea kosto sen johdosta oli kohtaava saksalaisia sotamiehiä. Useitten nyt käytettävien kaasujen kokoomus on ainoastaan muutamille harvoille tunnettu salaisuus. Kaasujen vaikutus on myös asiantuntemattomille salaisuus. Vain silloin tällöin nostetaan tätä salaperäisyyden verhoa sen verran, että saamme vilaukselta nähdä kaasusodan kauhuja.

Hampurin lääketieteellisen seuran kokouksessa muuan sotaväen lääkäri selosti erään länsirintamalla käytetyn tuntemattoman kaasun vaikutuksia saksalaisiin sotamiehiin. Tuo kaasu oli näkymätöntä, imeältä mäis tuvaa ja ummehtuneelta haiskahtavaa. Sitä lähetettiin räjähtävissä kaasupommeissa, ja oli se niin salakavalaa ja nopeasti vaikuttavaa, että monasti miehet eivät mitenkään ehtineet suojella itseään kaasunaamarilla. Sen uhriksi joutuneet kuolivat muutamassa minuutissa kouristuksiin. Ne, jotka eivät heti kuolleet, makasivat tajuttomina useita tunteja, jopa päiviäkin. Niistä muutamat tulivat hulluiksi, toiset jäivät halvaantuneiksi. Ja, kaikista kaameinta oli se, että näitten tuon tuntemattoman kaasun uhriksi joutuneitten ruumiissa ei ole voitu löytää jälkeäkään minkäänlaisesta kemiallisesta myrkystä.

LÄNNEN LAULAVAT SAMMAKOT

eivät oikein näy pitävät kilpailijoista. Los Angelesissa oli erään oopperaseurueen harjoteltava "Aasian valo" nimistä laulukappaletta, ja tukahduttavan kuuman ilman takia päätettiin harjotukset pitää yöllä. Mutta onnettomuudeksi oli oopperatalon lähellä rapakko, joka oli täynnä sammakoita, ja "primadonnan" ensimäinen kirkas sopranohujaus oli näille merkkinä alottaa tuhatääninen kuoronsa. Seurueen jäsenet yrittivät urhoollisesti saada osansa lauletuksi, mutta aina kun johtaja kohotti tahtipuikkonsa ja bassot alottivat säestyksensä, hukkui heidän äänensä sammakkojen karheaan kuoroon — ja harjotus täytyi jättää sikseen. Sammakot olivat voittaneet kilpailijansa.

KÄYTTI KAIKKI "KANNAT", ELI KUINKA VANHAPIIKA SAI HELLUN KULTAHAMPAALLA.

Kuvaavana esimerkkinä kertoo eräs Raivaajan kirjeenvaihtaja miten sitä "aatettakin" käytetään keppihevosena kuin pitäisi joku tärkeä personallinen asia saada läpi ajetuksi. — Worcesterliin tuli talvella keskivaltioista eräs jo vähän elähtänyt naikonen, jolla näytti vakavana tarkotuksena olleen kalastella sikäläisestä poikien armeijasta heitä itselleen. Hän liittyi heti tultuaan työväen yhdistykseen jäseneksi ja oli olevinaan koko vakava järjestötoimintaa kannattava immeinen. Hellua kun ei tulluttkaan aivan äkkiä, niin hän myöskin kuittasi yhdistyksen ,alkaen parjata sitä ulkonapäin pataluhaksi. Sitten liittyi pelastusarmeijaan jäseneksi, mutta ei vaan tullut pelastusta — hellua — sieltäkään; sai kuulla kunniansa pelastusarmeija kuten yhdistyskin. Nyt koetti hän "tuplajuuta." Tilasi Industrialistin ja oli "punanen." Viimein meni hän ja vedätytti aivan hyvän etuhampaan pois suustaan, laittaen tilalle koko kalliin kultahampaan, ja nyt sanotaan kävelevän nuoren pojan kainaloisena. Kiroaa ja parjaa kaikkia läpikäymiään seuroja, mutta enitten yhdistystä.

Ennen ostoksille lähtöänne tarkastakaa Toverin ilmotus-osastoa.

UUTTA! TODELLISTA! JÄNNITTÄVÄÄ!

PORTLAND'IN

S. S.-OSASTON NÄYTELMÄSEURA ESITTÄÄ

Sunnuntaina, Elokuun 25 p:nä 1918

5-näytöksisen työväen kappaleen

"Kansan Tuomio"

Kir. Santeri Mäkelä.

HENKILÖT:—

BERTHA, Amerikasta Suom. palaava huutolaistyttö, MEIMI MANNER
AINO, lääketieteen kanditaatti ..... MINNIE PITKÄNEN
TOIVO, lakitieteen kanditaatti ..... URHO LIND
ARVO, rusthollarin poika ..... VÄINÖ ROUTTU
TENHONEN, rusthollari ..... OSCAR BACK
AGESTAM, rovasti ..... GEO. ALTMAN
BERGLUND, nimismies ..... JOHN PEURA
SURMA-HEIKKI, pikiöljyn kauppias ..... VICTOR SALO
KAIJA, hänen vaimonsa ..... MINNIE PITKÄNEN
HEMMINKI, kansalaiskokouksen puheenjoht..... YRJÖ TUUKKANEN
DEMIDOFF, santarmi ..... AABEL MARKKANEN
KARJAPIIKA ..... OLGA LAINE
KANSAA

ALKAA KELLO 8:30 ILLALLA. —— SISÄÄNPÄÄSY 50 SENTTIÄ.

Kansankirjeitä

CALIFORNIA

Fort Bragg

Mitenkä perustelevat osaston jäsenet ne syyt, jotka estävät heitä saapumasta osaston kokoukseen joka toisena sunnuntaiiltana? Ehkä ne syyt(?) monellakin ovat vain kovin heikkoja jokaisen omatakeisuutta alentavia —? Tosin on suuri joukko jäsenistöämme metsissä, ja siis estettynä saapumasta kokouksiin vaan osa jäsenistöämme ei ollenkaan haluakaan valvoa ja ottaa osaa puolueemme tärkeisiin asioihin jäänestyksiin. Osastomme säännöissäkin on säännöstelty niiden perheiden kokouksissa käynti, jotka käyttävät kaksoisveromerkkiä. (Sääntöjä on saatavana joka kokouksessa jäsenkirjurilta) Velvoittaa jäsenistöä kokouksiin — se ei vie pitkälle, jollei henkilöllä itsellään ole mitään velvollisuuden tunnetta karttunut puolueen jäsenenä ollessa. Tästä asiasta keskusteltiin viime kokouksessa. Useammat toverit sanoivat mielipiteensä tästä asiasta. Tekisi mieleni tässä kertailla heidän ajatuksiaan, jotka olivat minusta kaikkikin hyvin sattuvia, vaan lienee parasta jättää ne kokouksessa olleiden tiedoksi.

Seuraava osaston kokous on ensi sunnuntaina, 25 p. t. k. klo 8 illalla.

Puolueeseen yhtyi t. k. 11 p. kokouksessa Carl H. Lucas ja Oskar Häkkinen. Tervetuloa! Muuttokorttia pyysi J. Tuomaala (Mattson).

Nolostipa oli, kun ei osastomme virallisesti ole huomannut Toverin johtokunnalle ilmottaa, että me niin kaikella touhulla aiomme hommata maksetuksi ne osakkeemme Toveriin. Oikein häpeäksi kävi, kun Toverin alakerrassa mainittiin meidänkin osaston nimi niiden huolimattomien joukossa. Tuleva toimintamme kai sen tulee osottamaan mitä me haluamme olla.

Syyskuun 15 p. voimme jo aluksi esiintyä toimintamme tuloksilla. Myydäänpäs ja ostetaanpas kaikki useampia niitä 50 c lippuja.

Kukaan ei kai halua olla poissa nuorisoliiton arvokkaasta illatsusta 31 p. t. k. Sinne valmistellaan useampia puheita ja runoja, sekä lauluja soittoineen. Näytöskappaleella "Tädin marjat" aikovat nuorikot myöskin esiintyä.

Carl Kesti (nuorempi) loukkaantui, murtaen kädestään yläpuolelta kyynäspään lihakset pahasti. Hänen kätensä joutui kahden vaunun väliin rautatiellä, jossa hän oli työssä. Hän on nyt täkäläisessä sairaalassa hoidettavana ja toivotaan hänen kätensä tulevan entiselleen.

Ikävä auto-onnettomuus sattui täällä kaupungin laidassa t. k. 15 p. Eräs Caspar'issa asuva nuorukainen Wamlström oli huviajelulla kahden fort-bragg'ilaisen tytön kanssa ja auto joutui aivan tasaisella maalla epäkuntoon kaatuen tiensivuun. Toinen tytöistä, Emma Beck, loukkaantui niin pahoin, että kuoli puolen tunnin kuluttua. — i..l.